

N:o 7.

Af Herr Odelberg: Angående skogsmedlens användande till skogsväsendets utveckling.

Man torde numera vara öfverens derom, att skogsskötseln i vårt land bedrifves på ett föga ändamålsenligt sätt, och att något från statens sida bör göras för att bereda skogstillgång i framtiden. Det torde likaledes vara oomtvistadt, att det är en stor ekonomisk misshushållning att låta stora sammanhängande vidder af flera qvadratmil ligga i ödesmål utan annan afkastning än ett uselt svältbete bland ljungen, äfvensom att sådana marker böra förvandlas till bärande skogar.

Endast derom är man icke fullkomligt på det klara, genom hvilken försorg skogen skall komma att uttränga ljungen från dessa nuvarande ödemarker. At den enskilda omtanken vill mången anförtro denna högst maktpåliggande förvandling; men erfarenheten från förflutna tider äfvensom från den närvarande gifver vid handen, att den enskilda omtanken i skogsskötsel vanligen inskränker sig till att skörda den skog, som ännu finnes, utan att bekymra sig om framtidens kraf. Svårligen kan man ock fordra, att den mindre jordegaren, som emottagit en af forne egare sköflad skogsmark, skall, för dess besående eller plantering, offra möda och kostnad, som först i en aflägsen framtid kan komma då lefvande generationer till godo.

Endast utaf staten, som fortlefver i sekler, eller utaf större menigheter kan förväntas någon verksammare åtgärd till beklädande med skog utaf de vidsträckta ljunghedar och andra, all nyttig vegetation beröfvade, men till skogsbörd tjenliga marker, som till landets skada och dess inbyggares skam i de flesta delar af landet bära vittne om vinningslystnad och sorglöshet för efterkommandes väl.

Vid riksdagen år 1868 väcktes af mig motion om, att staten borde inlösa till skogsodling tjenliga utmarker i rikets mellersta och södra provinser, samt om ett litet anslag till undersökningar, hvarest dylika inköp med största fördel kunde ske, men oaktadt, efter hvad diskussionen i detta ämne gifver vid handen, saken tycktes omfattad med mycken värma, blef dock vid den gemensamma voteringen förslaget förkastadt med stor majoritet. Vid förlidet års riksdag väcktes inom denna Kammare tvänne motioner i enahanda syfte, dock, som Kammaren har sig bekant, utan annan påföljd än en underdånig skrifvelse med begäran, »det Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande, i hvad mån skogshushållningen i södra och mellersta Sverige må kunna främjas genom inköp för statens räkning af till skogsbörd tjenlig mark.»

Den underdåniga skrifvelsen har naturligtvis föranledt Skogsstyrelsens hörande i ämnet samt Herr Finansministerns yttrande till protokollet i Stats-Rådet, hvilket senare yttrande lagts till grund för den del af Kongl. Maj:ts proposition om statsverkets tillstånd och behof, som berörer anslag till skogsadministrationen.

Det är den tenligen likgiltiga ton, hvarmed Herr Finansministern behandlar denna, enligt min tanke, så högst viktiga fråga samt den nedläggning i det af Skogsstyrelsen för ändamålet fordrade anslag, som föranleda mig att ännu en gång fästa uppmärksamheten på, huru nödvändigt det är, att snart vidtaga kraftiga åtgärder till beredande åt våra efterkommande af åtminstone någon tillgång på skogens för befolkningens välbefinnande så nödiga produkter.

För att i någon mån belysa skogens betydelse i ett enda hänseende, nemligen såsom exportvara, det vill säga såsom bytesmedel mot de varor, som vi för våra behofs eller vår njutningslystnads tillfredsställande hemta från främmande länder, må det tillåtas mig anföra, att året 1871, det sista hvarom tillförlitlig underrättelse i detta ämne finnes att tillgå, utgjorde värdet på exporten af trävaror, oarbetade, sågade och tillhuggna, 57,781,000 riksdaler eller nära 36 procent af värdet utaf rikets hela export, som belöpte sig till 161 millioner, och troligt är att exportvärdet å trävaror under sist förflutna år uppgår till, om ej öfverstiger, dubbla nämnda summa, då, såsom vi alla veta, priset på trävaror så oerhördt stigit, och då exporten under 1873, enligt de uppgifter från tullverket rörande export och import, som i allmänna tidningarne meddelas och som kunna återfinnas i Stockholms Dagblad för den 24 dennes, varit icke så obetydligt större än år 1871.

Det är visserligen ej att förmoda, det någon åtgärd från statens sida till skogsodling, i huru stor skala den än vidtagits, skulle kunnat i

en framtid, då de enskilda skogarne sannolikt äro utrotade, bereda tillgång till en dylik export, men man kan antaga, att om staten och menigheter haft i behåll de skogar, som under loppet af blott de senast förflutna 50 åren blifvit på flerahanda sätt förskingrade, skulle dessa, efter några decenniers omsorgsfull skötsel, kunnat dels lemna en betydande inkomst, dels afhjelpa de oundgängligaste skogsbehofven i de flesta trakter i landet. Då nu emellertid statsmakterna under en förfluten tid haft den oklokheden att afhända sig en så värdefull tillhörighet, måste detta fel godtgöras och åtgärder för ändamålet vidtagas, dels genom en omsorgsfullare skötsel utaf de boställs- och andra allmänna skogar, som ännu finnas i behåll, dels genom att till kronoskogar af tillräckligt omfång förvandla skoglösa distrikter i särskilda delar af landet.

Då skogsbrist snarast torde vara att befara i de sydliga och vestliga landskapen, helst kronan i Norrland ännu eger betydliga parker, och skogssköflingen i de östra provinserna ännu ej nått den utsträckning, som i de förstnämnda, så tager jag mig friheten föreslå,

att hela beloppet af de så kallade »skogsmedlen», hvarmed förstås de penningar, som inflyta för de för statens räkning försålda skogseffekter, må ifrån och med nästa år och allt framgent användas till befordrande af »skogsväsendets fortgång och utveckling», och att således den del af ifrågavarande medel, som återstår, sedan den i stat bestämda aflöning till Skogsstyrelsen och öfriga till skogsadministrationen hörande tjänstepersonal blifvit bestridd, samt sedan de till skogsskötseln hörande arbeten på kronoskogarne med mera dylikt blifvit bekostade, må öfverlemnas till Kongl. Maj:ts disposition i ändamål att dermed genom köp eller på annat lagligt sätt åt staten förvärfva skoglösa, men till skogsbörd tjenliga marker i större sammanhängande vidder hufvudsakligen inom rikets södra och vestra provinser, samt för att på desamma införa en ordnad skogskultur.

Axel Odelberg.
